

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKLAPJA,

MINT

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ ÖNÁLLÓ MELLÉKLETE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A méhészetre vonatkozó minden közlemény a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségéhez czímezendő (O-vár, Bástya-utca 9. sz.)	A méhész-egyleti rendes tagsági díj 2 frt. körli tagsági díj 1 frt, mely Gebhardt Döme pénztárnoknak küldendő Kolozsvárt. („Hója“ szőlő.) A tagsági díj fizetési kötelezettség 5 évig tart. (Alapszabály 4. §.)	Egyleti tagok, a 2 frt rendes, illetőleg 1 frt körli tagsági díjért ugy az „Erdélyi Gazda“-t, mint a „Méhészeti Közlöny“-t díjtalanul kapják.

IV-ik évfolyam.

1889. november 1.

21. szám.

A jobb mézelő növények, azok tenyésztése és hasznossága mezőgazdasági szempontból.*)

Mottó: Él a mező, él a liget
Virág virul mindenfelé,
A méhecske vig zsongása
A vidéket megszentelő!

Fáj, végtelenül fáj látnom ama kis jeligében elmondottak ellenkezőjét. Fáj látnom, hogy sok, nagyon sok föld van nálunk, melyet ha különben művelés és befásítás alá vennénk, paradicsomot alkothatnánk ott is, hol most tulajdonképen az aszalt füvet és hasadozott földet szerető tücskön kívül más élő lény nem tanyázhatik.

A befásítást szabályzó törvények lehet, hogy papiron, de az bizonyos, hogy valamely porlepte actahalmaz közt várják a feltámadás napját. Az apa által szorgalommal gondozott gyümölcsös, a fiu fejszecsapásai által pusztul, még pedig a nélkül, hogy a kivágott helyére új, fiatal csemetét ültetne. Erdőink nagy része -- miként azt a „Pesti Hírlap“ egy közelebbi vezércikkében Pulszky Ferencz már leírta -- pusztuló fölben van s ujak létesítéséről még nem is álmodunk.

Szántóföldünket nagyobb jövedelemre való kilátásból évről évre egy s ugyanazon maggal -- jelesül buzával vetjük be s makacsul követjük ezen elvet mindannak daczára, hogy a bevétel és kiadás közt tatóngó ür az elnyeléssel fenyegeti kis birtokunkat, nem törődünk az utak befásításával, mégis várjuk, mégis követeljük a hasznot, a sült galambot.

Ne csodálkozzunk aztán, ha ilyen körülmények között a haszon, a sült galamb helyett a végrehajtó tiszteleg nálunk, s azt, a mi még sajátunk, az árverés hyenái kerítik kézre potom áron, s hogy mindig beteljesül a magyar emberre alkalmazott közmondás, hogy a „saját kárán tanul!“

*) Pályamunka egyletünk által kitűzött pályadíjra.

(Szerk.)

Hogy ennek jó vége nem lesz, azt belátták az erdély-részi méhész-egylet vezérférfiai akkor, midőn ezen közös-ügyes állapoton segitendő, pályadíj kitűzése által is iparkodnak oda batni, hogy a mézelő növények ismertetése mellett, a mező-, a közigazdasági növények és azok haszna és tenyésztése is megirassék, a fiatal nemzedék okulására s utódaink helyzetének javítására.

Én ilyen messzeható, nagy horderejű eszme tolmácsa már azért sem lehetek, mivel a kívánt munkának olyképeni megírásához, hogy a pályadíjra érdemes legyen, enyémmel hivatottabbtól kívántatik, s biztat is a remény, hogy idevágó munkákban hiány nem lesz. S hogy mégis irtam, az csak azért van, hogy az Ozeán óriási víztömegének gyarapításához egyetlen cseppecskéjével én is hozzájárulhassak.

A mézelő növények között, melyek mezőgazdaságban is szerepet játszani vannak hivatva, első sorban kell említenem a **gyümölcsfákat**.

A gyümölcsfa minden faja általában érdemes arra, hogy ugy méhészeti, mint mezőgazdasági szempontból, az eddiginél nagyobb figyelembe méltassék. Igaz, hogy voltak és jelenleg is vannak vidékek, hol a gyümölcs a nép kereset forrása, csak az a csodálatos, hogy a jó példa utánzása csak csigaléptekkel halad előre. Pedig mióta a phylloxera, egyik jövedelmező tőkénket, a szőlőt, legtöbb vidéken elpusztította, nagyon is időszerű lenne a gyümölcsfákak a kopáron maradt területre való átplántálása.

Az az utánavaló járás, a mit a gyümölcsfa igényel, oly elenyésző csekély, hogy az komolyan számba sem jöhet.

Tartsuk szem előtt, hogy a külföld által oly nagy reciammal híresztelt fajokkal szemben is maradjunk hűségesen a vidékünkön kedvvel tenyésző fajok szaporítása mellett, mert ezek között is számtalan oly faj létezik, melyet tőlünk a külföld is méltán irigyelhet.

Egyetlen gyümölcsfa, kis gonddal elültetve, évtizedekig adja áldását, viszonzásul azon pár lábnyi helyért, melylyel őt gazdája megajándékozta.

Ha ősszel, a lombhullás után, a fát körüljárva kissé megtrágyázzuk s télen, a mikor a gazda erre csakugyan ráér, a hernyó gubóitól és elszáradt ágaitól megtisztogatjuk, hát mindent megtettünk, a mit a fa igényel.

Mikor aztán kivirul a tavasz, örömmel fogjuk látni előbb zöldelő, majd virágzó fácskáinkat, melyek lombjai között kellemes danájú madárkák dicsérik a mindenek alkotóját, míg ugyanakkor a virágokon fúrge méhecskék zsonganak, melyek a mellett, hogy mézet gyűjtenek, egyben öntudatlanul teljesítik a megtermékenyítést, az által, hogy a himvirág perát az anyavirág kehelybibéire hullatják s előmozdítják a gyümölcsstermést.

A gyümölcsfa hasznossága majdnem elősorolhatlan. Ad mézet, gyümölcsöt, kellemes pihenő helyet nyáron, míg télen a kiszáradottak tüzevel kellemessé, meleggé tesszük szobáinkat; lehullott levelei kitünő trágya a földnek, — egészséges táplálék a juh és szarvasmarhának.

Szóval a gyümölcsfa akár méhészeti akár köz- és mezőgazdasági szempontból tekintve megbecsülhetetlen, ültessünk azért belőle min él többet! — tegyük kellemessé, üdévé lakházunk tájékat.

A fákról lévén szó, mindjárt itt kell megemlítenem a közönséges akác, a gesztenye, a hárs, jegenye és szederfákat, melyek a méh táplálékán kívül másként is becesek, hasznosak a gazdára nézve.

(Folyt. köv.)

A budapesti állandó méhészeti árucsarnok.

A kereskedelemügyi miniszter, a méhészetnek nemzetgazdasági fontosságára való tekintetéből s belátva azt, hogy a különben elsőrendű magyar méz, a világforgalom piacznán mennyire háttérbe van szorítva s hogy a kereslet mennyire nem felel meg a naponta fokozottan növekedő termelés arányának: elhatározta, hogy állandósítani fogja a méhészeti termények kiárusítását közvetítő, kereskedelmi muzeumi méhészeti árucsarnok-t.

Ebből a célból f. évi okt. 24-ére értekezletet hívott össze a miniszter megbízásából Németh Imre min. tanácsos, melyre a méhészek közül, egyletünk alelnöke és főtítkára is meghívtak.

Az e tárgyban szétküldött körlevél következő:

A kereskedelemügyi magyar királyi minister úr Ó nagyméltósága, mint a kereskedelmi muzeum felügyelő bizottságának elnöke, azon szándék által vezéreltetve, hogy a hazai méhészeti termékek ne csak időközönként mutattassanak be a közönségnek, hanem, hogy azok minél kiterjedtebb mérvben megismertetvén, forgalomba hozataluk és különösen kivitelük a külföldre, lehetőleg előmozdítottassék: egy — a folyó évi őszi kiállítás alkalmával a kiváló hazai termelők és szakférfiak hozzájárulásával — egybehívandó értekezlet megtartását határozta el, mely hivatva lesz az e cél megvalósítására szolgáló eszközökre nézve véleményt adni.

Az értekezlet elé terjesztendő kérdőpontok a következők:

a) mik a teendők a hazai méhészeti termékeknek a bel- és külföldön való nagyobb terjesztése érdekében?

Különösen:

b) kívánatosnak tartja-e az értekezlet, hogy a hazai méhészeti termékek könnyebb értékesítése céljából egy központi közeg alkottassék; esetleg, hogy ezen teendők a kereskedelmi muzeumba ruháztassanak?

c) ha igen, mily összeköttetésben álljon a kereskedelmi muzeum az országban létező méhészeti egyletekkel?

d) szükségesnek tartja-e az értekezlet, hogy a méz-tartályok (bádogszelenczék, üvegek) külső alakjára, irtartalmára és czimkével való ellátására nézve egyöntetű eljárás követtessék, esetleg, hogy a kereskedelmi muzeum által forgalomba hozandó méhészeti termékek külön védjeggyel láttassanak el?

e) az eddig még felette eltérő árak szabályozását mi módon véli az értekezlet a termelő és vevő közönség érdekeinek megóvása mellett eszközölhetőnek?

f) esetleges indítványok.

Az értekezlet elnökieltem alatt folyó évi október 24-én délután 3 órakor fog tartatni a kereskedelmi muzeum (városliget, iparcarnok) igazgatóságának hivatalos helyiségeiben.

Midőn erről tek. Uraságotat értesíteném, egyttal van szerencsém tisztelettel felkérni, sziveskedjék ezen értekezleten részt venni és a méhészet terén szerzett bő tapasztalatai és szakismeretei alapján a kitűzött feladat megoldását előmozdítani. Budapesten, 1889. október hó 15-én. Tisztelettel: **Németh**, ministeri tanácsos, a kereskedelmi muzeum igazgatója. —

A meghívó alapján, alelnök azonnal értekezletre hívta össze az egylet tisztviselői karát, mely egyhangulag elhatározta, hogy a méhészet-egylet az értekezletre megbízottat küld, a ki valamennyi méhésztársunkat érdeklő, eme igen fontos kérdés felett tartandó tanácskozásban részt vegyen. **Szentgyörgyi** Lajos főtítkár kéretett föl a képviselőre, ki készséggel fogadta el a megbízatást.

A tanácskozás részleteiről csak lapunk jövő számában adhatunk tüzetesebb tudósítást; de előre is örömmel constataljuk, hogy a legfontosabb kérdés, az állandó árucsarnok létesítésének kérdése felette kedvezően odatott meg. Az árucsarnok forgalmi ponton fog fölállítatni és pedig rövid idő alatt, úgy, hogy a kereskedelmi muzeumba felküldött és novb. 1-ig el nem adott áruk is az új helyiségbe fognak szállítatni, eladás végett.

A tanácskozáson **Németh** Imre, ministeri tanácsos elnökölt; jelen voltak, mint megbízottak: **Gr. Teleki** Ede, **Borszék** Soma, min. tanácsos, **Grand** Miklós, m. felügyelő, **Metzger** Ede, **Matiska** Kálmán, ügyvéd, **Vámossy** Mihály, gymn. igazgató, **Gergelyi** Kálmán, **Binder** Iván, **Kozocsa** Tivadar és **Szentgyörgyi** Lajos, egyletünk főtítkára.

A bizottságban résztvevőknek bő alkalmuk nyílt tapasztalni, hogy Németh Imre, min. tanácsos, kinek oly sokat köszönhetünk a m. termények értékesítése körül kivívott fényes eredményekért: eme felette fontos kérdésben is, a méhészek érdekeit a lehető legjobb akarattal támogatta.

A tanácskozásban résztvevők, tanácskozás után, kedélyes estét töltöttek együtt a Szikzaiban.

A költésrothadás kérdéséhez.

Kolozsvár város érdemes főorvosa, ki a koronként beküldött költésrothadásos lépek tudományos vizsgálata által oly nagy szolgálatot tett a méhészet érdekében, e tárgyban a következő sorokat intézte lapunk szerkesztőjéhez:

Kedves barátom! A hozzád M.-Vásárhelyről küldött rothadt méhbábokat tartalmazó lépeket s méhbábokat megvizsgáltam és vizsgálatom eredményét következőkben foglalhatom össze:

1. A lépek koromfekete színűek; penészes viaszok szaguk; a sejtek legnagyobb része üres; az imitt-amott befedett sejtekben részint méz, részint rothadt báb volt és ezek fedőlemezein egy vékonyabb vagy vastagabb törzsráshoz hasonló lyuk volt; a méz rendes színű, de némelyikben higabb.

2. A bábok nyulós, egynemű anyaggá változtak, de rothadt hullára emlékeztető szaguk nincs.

3. E nyulós anyagot kevés lepárolt vízzel megnedvesítve, górcső alatt vizsgálva, találtam benne legtöbb — kisebb-nagyobb zsigolyócskát; kevés keményítő-szemcsét; sok, élénken mozgó coccus-bakteriumot és kevesebb pálczika-bakteriumot; előbbieket, Reichert III. ocular; 8^a tárgyuveggyel és kihuzott csővel 0.5 mm. átmérőjűek; utóbbiak 2 mm. hosszúak és a lépfone pálczikáihoz hasonló vastagoknak látszanak.

4. Ugyanezen kép tárul elénk, ha e nyulós anyagot akár eczetsavval, akár natron-luggal kezelve vizsgáljuk.

5. Borofuchsinnal és methylikékkal a coccusok jól és könnyen festődnek; midőn a difteria, vagy noma coccusaival hasonlíthatók össze, mind nagyságra, mind elrendeződésre nézve és ezek úgy glicerinben, mint canada-balzsamban megtartják színüket. A pálczika-bakteriumok (bacillusok) hasonló eljárással, nehezen festődnek és glicerinben, vagy canada-balzsamban, nagyon rövid idő alatt elszínteledekednek és láthatatlanokká válnak; míg a megfestett anyagban — szárazon is vizsgálva — szépen látszanak.

Borofuchsinnal és Löflerkékkal jól és tartósan festődnek.

Ha összehasonlítjuk, a „M. K.“ 17-ik számában nem egészen jól közölt*) Csengerből küldött lépek vizsgálata eredményével: úgy látszik, hogy a kétféle lép, kétféle kórfolyamaton ment keresztül.

Ugyanis 1. a csengeriek nem voltak oly fekete színűek, mint a m.-vásárhelyiek s míg 2. a csengeriek erős

rothadásban lévő hullabűzt árasztottak, addig a m.-vásárhelyieken inkább csak penész-szag érzett.

3. A csengeriekben is sok zsigolyó volt, éppen mint a m.-vásárhelyiben.

4. A csengeriekben pálczika-bakteriumot nem találtam ugyan,**) de a coccusok teljesen hasonlóak mind a kétfélében.

És ezzel előadtam volna a górcsővi vizsgálat eredményét s be is fejezhetném közleményemet, de a „M. K.“ 18-ik számában megjelent „viszhang“ némely pontjára kénytelen vagyok egy kis megjegyzést tenni — befejezésül.

A fentebb előadott górcsővi vizsgálat után azon kérdést kaptam, hogy mi a véleményem? csakugyan annyira ragályos kórfolyamat-e ez, hogy képes legyen egész méhészetet, sőt egész vidék méhészetét is tönkre tenni?

Erre feleletem az volt, hogy hiszem, hogy ragályos; mert egyszer a szaga elárulja, hogy rothadás van folyamatban; másszor azon bakteriumok, melyeket a górcső mutatott, határozottan kórmezők és ragályosak s hasonló kórfolyamatot szoktak előidézn.

Ezen véleményemet fenntartom a „viszhang“ kétségbevonása daczára is; bár a kétféle kórfolyamat közti különbséget s ezeknek keletkezése okát és módját megmagyarázni nem tudom.

Az igen természetesen, hogy úgy lehetne ennek vagy annak ragályosságát leginkább bebizonyítani, ha a méhészek közül valaki, hajlandó volna egy ily keret lépet valamelyik kaptárába betelepíteni,*) még pedig tavasszal, mivel a K. Gy. ur által fölhozott esetben, ha az a család télen pusztulna el, azt lehetne mondani, hogy nem a ragály miatt történt, mivel gyakran megesik, hogy telelés alatt is sok család elpusztul ragály nélkül is; de ha a kitelelés után tételnék be ilyen keret, akkor biztosan meg lehetne a ragályt állapítani.

Kolozsvárt, 1889. október 12.

Dr. Bartha János.

A budapesti kereskedelmi muzeum.

— A budapesti kereskedelmi muzeumi méhészeti kiállítás, mely folyó hó 1-én nyílt meg, a tavalyit minden tekintetben előnyösen túlhaladja. Ugy tudjuk, hogy a méz, viasz és méhészeti eszközök ezután már állandóan lesznek kiállítva a muzeumban s hivatva leendő bel- és külkereskedelmet kicsinyben és nagyban szolgálni. Mi méhészek csakis örömmel fogadhatjuk ezen hírt s köszönettel tartozunk Baross Gábor kereskedelmi minister urnak, ki az eladások mikéntjének meghatározása végett énketet hívott egybe, melyre a kiválóbb szakférfiak hivatalosak voltak.

*) A „M. K.“-ben tévedésből van pálczikákról említés téve. (Dr. B.)

**) E kísérlet veszélyes lehet más méhesekre; ezért, csakis oly helyen volna megteendő, hol a röpökör, a szomszéd méhes röpökörétől távolabb esik. (Szerk.)

*) A hiba a másolásnál csuszott be; lapunk következő számában kiigazítottuk. (Szerk.)

A méhészeti kiállítást a következők gazdagították:

1. **Eszközökkel.** Tink Gyula asztalos Buziásról, a kolozsvári törvsz. fogház iparizlete olcsó kaptárt, Schik Mihály Marczifalváról egyes kaptárt és keret léceket, Billesz Antal Temesvárról, Kühne Ferencz Budapestről és Boér Sándor Kolozsvárról 2 drb 9-es kaptárral.

2. **Mézzei.** Vámosy Mihály Budapestről, Grand M. Buziásról, Kovács Antal Buziásról, Hill Ferencz N.-Jecsról, Metzger B. ugyanonnan, Bauer János, Hoffmann Károly, Blum József, Vázt Náudor, Havig Ferencz, Milekker Károly, Hofmann Ede, Ducza Mita, Tangl József, Müller Miksa, Pantelics Miksa és Bromkor Sándor, mindnyájan Versetzről, Grull János, T. Venicze, Szathmáry Kis Pálné Zolczáról, Ruzs Péter, Hunysir János, Lischki János, Dörner Tamás, Farkas Gusztáv és Huugár Kristóf, mindnyájan N.-Teremiáról, Bartha József Bánhegyes, Brázay János M.-Petri, Buding Jakab Triebsvetter, Koczka József Ráczeke, Mády Kovács Istvánné Gyapa, Giesz János Csákvár, Dellioniny Ferencz Lunkány, Gr. Eszterházy Mór Csákvár, Poroszlay Zoltán Hadház, Magyar Károly Csákvár, Lambing Jakab Gyertyános, Dede Gábor Kaba, Góschy Péter Billel, Csuka Mihály Cservenksz. Hirschmann Vilmos Arad, Zerenner Lőrincz Marczifalva, Schik Mihály ugyanonnan, Reichholz György ugyanonnan, Johann József ugyanonnan, Uray József Csomahöz, Beliczay Béla Budapest, Takács Ferencz Csomaköz, Kühne Ferencz Budapest, Temesváry Pál Bánhegyes, Gebhardt Imre Kis-Harta, Batisz Lajos Börgönd, Kazinczy Arthur Beretto.

3. **Viaszkot.** Dellioniny Frigyes Lunkány, Dede Gábor Kaba, Beliczay B. Budapest.

4. **Egyéb terményeket.** Erdélyi méhészegylet Kolozsvárról mézpezsgő és mézbor, Beliczay B. Budapestről mézes kalács és Hirschmann Vilmos Aradról mézborokat.

Novemberi kalauz.

Beállván a kellemetlen, hűvös idő, de meg mivel a természet semmi méhlegelőt nem nyújt, méheink a kirepülést ösztönyszerűleg beszüntetik. Mégis, ha egy-egy, kirepülésre alkalmas nap mutatkozik, de a méhek kirepülni nem akarnak: kényszerítsük őket, a kasok kopogtatása, vagy a röplyukon való belehelés által a kirepülésre, mert minél hosszabb az ősz, minél tovább járhatnak ki méheink, annál könnyebben fogják a különben is hosszú telet átélni s annál inkább meg lesznek kimélve a kellemetlen s undorító bajtól — a vérhástól.

Azonban e hóban már minden perczen hideg időt várhatunk, azért takarjuk be kaptárainkat jó melegtartó takarókkal, rakjuk körül azokat kívül is puha, száraz szénával, a közönséges paraszt kasokra borítsunk egy másik üres kast s tapasszunk be minden nyílást gondosan, csakis a megszükitett röplyuk legyen szabadon.

E hóban szokott az egér téli, száraz szállást keresni a méhesekben, sőt ha lehet, egyenesen a méhlekban üti fel tanyáját.

Rakjuk körül azért a méhlokakat bojtortján, meg hamuval, mert ezeken át az egerek nem fognak hatolni s méheink nyugalmát nem zavarják.

Az igazi méhész, ki méheit minden időben szereti, kell, hogy ilyenkor is ellátogasson a méhesbe hetenkint legalább kétszer a bajt megelőzni s ha már baj van, idő előtt orvosolni.

Gondos tisztogatás és szemmeltartás kiszámíthatlan előnyt biztosít a gazdának. **K i Gy . . a.**

Vegyes közlemények.

-- **Meghívó.** Egyletünk választmánya f. hó 2-án, d. u. 5 órakor ülést tart az erd. gazd. egyesület titkári iroda helyiségében, mire a t. v. tagok meghivatnak. Ülés tárgyai: 1. a kereskedelmi muzeum átírata az állandó méhészeti árucarnok létesítése ügyében s avval kapcsolatban, Szentgyörgyi L. főtitkár jelentése az ebben a tárgyban B.-Pesten tartott értekezlet megállapodásáról; 2. A költés-rothadás terjedésének meggátlása czéljából teendő intézkedések; 3. igazgató alelnök jelentése az egyleti méhes állapota és az évi eredményről; 4. a beérkezett pályamunkák megbirálása czéljából bizottság kijelölés; 5. kisorsolás; 6. folyó ügyek.

Szentgyörgyi Lajos,
főtitkár.

Bodor László,
alelnök.

— **Kérelem.** A tagsági díjakkal hátrálékos t. egyleti tagokat felkérjük, hogy az esedékessé vált tagsági díjaikat sziveskedjenek mielőbb befizetni Gebhardt Döme egyleti pénztárnokhoz.

— **A költés-rothadás,** a méhek eme legveszedelmesebb betegsége, Deésen is föllépett. **Abend András** VI. kerületi m. vándortanító fedezte fel ott s a következő sorok kíséretében küldött be egyletünk elnökségéhez egy darab lépet. Sietek egy drb lépet ide csatolva megvizsgálás végett beküldeni, melyről előre is határozottan merem állítani, hogy a benne levő, megromlott költés, a vita tárgyát képező költés sen y v. Ennek a költésnek egy kis maradvékát — illetve ehhez hasonlót — folyó évi május 13-án találtam, midőn Deésen 13-án voltam; a tartalék-lépek között volt egy keretben; azt félre is dobtam. És most legnagyobb meglepetésemre, 3 család méhből egyet sem találtam életben, melyek általam lőnek tavasszor berendezve. Egy, gyanítólag már régebben elpusztult, mert annak lépeiből teljesen kiszáradva találtam a költést. Ezen csapás Deésen **Br. Polnicz Lajos** ur méheit érte. **Abend András.**

Az **Abend** ur által beküldött költés-rothadás azonnal gorcsóvi vizsgálat alá vétetett. Az abban talált bakteriumok azonosok a csengeri és m.-vásárhelyi lépekben találtakkal, tehát, sajnos, a gorcsóvi vizsgálat is, veterán méhésztünk, **Abend András** véleményét erősítette meg.

— **A „Méhészeti kalauz“**, írta **Álbu József**, kapható **Horatsik J.** helyi könyvtárusnál s általa minden könyvkereskedésben, ára 30 kr.

Szerkesztésért felelős: **Bodor László.**

Lapfelügyelő bizottság: **Álbu József, Csiki J. József, Gebhardt Döme, Szentgyörgyi Lajos, Wieder József.**

Nyomatott Gámán János örököséinél Kolozsvárt. Bel-Középutca Minorita-épület.